

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ТАДЖИКСЬКИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. ШІРИНШО ШОХТЕМУР
(РЕСПУБЛІКА ТАДЖИКИСТАН)
СЛОВАЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
(СЛОВАЦЬКА РЕСПУБЛІКА)
ЧЕСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДНИЧИХ НАУК (ЧЕХІЯ)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ В СЛУПЬСКУ (ПОЛЬЩА)
ДЕРЖАВНИЙ ДЕНДРОЛОГІЧНИЙ ПАРК «ОЛЕКСАНДРІЯ» НАНУ**

МАТЕРІАЛИ
міжнародної науково-практичної конференції
«ПРІОРИТЕТИ МОДЕРНІЗАЦІЇ АГРАРНОЇ ОСВІТИ
У СУЧАСНИХ УМОВАХ: ВІД ВИТОКІВ
ДО СЬОГОДЕННЯ» ДО 395-РІЧЧЯ ІСТОРІЇ ЗАКЛАДУ
ОСВІТИ ТА 178-Ї РІЧНИЦІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
НА ТЕРЕНАХ БІЛОЦЕРКІВЩИНИ

24 вересня 2025 року

Біла Церква
2025

Для досягнення цієї мети, освітня діяльність має зосередитися на формуванні чотирьох видів мислення за Аристотелем: теоретичне – прагнення до істини та пізнання світу – це основа наукових знань; практичне – здатність приймати мудрі та виважені рішення в реальних життєвих ситуаціях, «бо ми стаємо справедливими, чинячи справедливо; поміркованими — чинячи помірковано; мужніми — чинячи мужньо» [1]. Як бачимо, чесноти, як і навички, формуються лише через практику. Це виховується через розбір практичних кейсів, проектну діяльність та етичні дискусії; продуктивне – навички створення чогось нового, будь то технологія, твір мистецтва чи бізнес-проект; цілісне – здатність поєднувати всі три види мислення для досягнення найвищих цілей.

Виходячи з вищесказаного в освітній процес можна запропонувати такі напрями модернізації, як міждисциплінарні курси, створення освітніх магістерських програм, які поєднують технічні та гуманітарні науки. До прикладу щодо міждисциплінарних курсів, для аграрних спеціальностей – «Філософія інновацій в аграрному секторі», «Біоетика та тваринництво» тощо. Більше того, має відбуватися інтеграція етичних аспектів у всі дисципліни. Кожен викладач, незалежно від спеціальності, має стимулювати студентів замислюватися над моральними наслідками своєї майбутньої професії. При викладанні необхідно організувати дебати, сократичних діалогів та семінарів, де студенти навчаються не лише відтворювати знання, а й аргументувати свою позицію та критично мислити.

Отже, впровадження цих підходів дозволить ЗВО виховувати не лише компетентних фахівців, а й відповідальних громадян, здатних до цілісного мислення та осмисленого життя. Це єдиний шлях до формування повноцінного майбутнього, де знання та цінності будуть гармонійно поєднані.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аристотель Нікомахова етика. URL: https://www.researchgate.net/publication/363884474_Aristotel_Nikomahova_etika_Aristoteles_Ethika_Nikomacheia_Pereklav_Viktor_Stavnuk
2. Аристотель Політика. URL. <http://litopys.org.ua/aristotle/arist.htm>

УДК 378.015.31:63:1:316.46

ГРЕК І.М., асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

ВІД ТЕХНІЧНИХ НАВИЧОК ДО ЦІННІСНИХ ОРІЄНТИРІВ: ЧОМУ АГРАРНА ОСВІТА ПОТРЕБУЄ ВИВЧЕННЯ ФІЛОСОФІЇ ДЛЯ ВИХОВАННЯ ПОКОЛІННЯ ЛІДЕРІВ

Авторка доводить, що вивчення філософії є критично важливим для формування цілісного мислення у майбутніх фахівців. Дисципліна виступає інструментом для розвитку критичного мислення, етичної відповідальності та стратегічного бачення, що дозволяє бачити взаємозв'язки між технічними інноваціями, екологічною стійкістю та соціальним благополуччям.

GREKH I.M., assistant lecturer

Bila Tserkva National Agrarian University

FROM TECHNICAL SKILLS TO VALUE-BASED GUIDELINES: WHY AGRARIAN EDUCATION REQUIRES THE STUDY OF PHILOSOPHY TO CULTIVATE A GENERATION OF LEADERS

The author argues that the study of philosophy is critically important for shaping holistic thinking in future professionals. The discipline serves as a tool for developing critical thinking, ethical responsibility, and strategic vision, which allows them to see the interconnections between technical innovations, environmental sustainability, and social well-being.

Стрімкий розвиток технологій — від точного землеробства та біоінженерії до роботизованих ферм — вимагає від випускників аграрних ЗВО глибоких технічних знань. Проте, зосереджуючись винятково на цих навичках, існує ризик виховати не лідерів, а лише

виконавців, які можуть керувати складними системами, але не розуміють їхньої глобальної відповідальності. І саме тут філософія набуває особливого значення, стаючи необхідним інструментом для розвитку гнучких навичок (soft skills).

Слушно заявляють В. Андрущенко і В. Лютий, що навчальна функція освіти полягає в передачі знань і навичок, що вже були накопичені людством, а також у їх подальшому розвитку. Ця функція є фундаментом, який забезпечує передачу культурного та професійного досвіду від покоління до покоління.

Паралельно, виховна функція зосереджена на формуванні системи духовних цінностей, яка має гармонізувати особисті інтереси з інтересами суспільства. Це процес соціалізації, що допомагає людині знайти своє місце в соціумі та відповідально взаємодіяти з ним. Поєднання цих двох функцій — навчальної та виховної — формує світогляд людини. Він є цілісним та ієрархічним поглядом на світ і своє місце в ньому. Саме світогляд визначає, яку діяльність людина обере в тій чи іншій ситуації. Найважливішим завданням сучасної освіти є формування нового світогляду, що здатний вирішити найгостріші суперечності. Це стосується як глобальних проблем (екологія, технології), так і специфічних викликів, що стоять перед кожним конкретним суспільством, зокрема, перед українським [1, с.960-980].

Класичний поділ знань на точні та гуманітарні науки, що історично закріпився в освіті, створив ілюзію, ніби аграрний сектор є суто технічною галуззю. Проте, реальність значно складніша. Сучасний агробізнес — це не лише про врожайність та ефективність, а й про глобальну продовольчу безпеку, екологічну стабільність, етичні дилеми, пов'язані з генною інженерією, та соціальну відповідальність перед громадами.

Викладання філософії в аграрних ЗВО допомагає студентам сформувати цілісний світогляд. Вона вчить бачити взаємозв'язки, до прикладу, між економічними показниками та етикою споживання, біоінженерними рішеннями та екологічними ризиками. Це дозволяє майбутнім фахівцям аграрного сектору вийти за межі вузьких спеціальностей і усвідомити, що їхня робота має значний вплив на суспільство та майбутні покоління.

Одним із найважливіших інструментів, що надає філософія, є критичне мислення. Ця освітня компонента вчить ставити під сумнів усталені догми та аналізувати проблеми з різних точок зору. В аграрному секторі це особливо важливо, оскільки кожне рішення — від вибору добрив до впровадження нових технологій — несе за собою як економічні, так і моральні наслідки.

Філософія також закладає основи етичної відповідальності. На заняттях з філософії майбутні агрономи, технологи та інженери можуть обговорювати складні етичні питання. Обговорення етичних дилем ще в студентські роки допомагає сформувати свідомих лідерів, які в майбутньому прийматимуть рішення, ґрунтуючись не лише на прибутку, а й на моральних принципах.

Лідер — це не той, хто просто володіє технічними знаннями, а той, хто здатен вести за собою, приймати складні рішення та надихати інших. Філософія сприяє розвитку саме таких якостей, оскільки вона:

1. Вчить аргументувати. Через філософські дебати та семінари студенти вчаться формулювати власну думку, аргументувати її та переконувати інших, що є ключовим для будь-якого лідера.

2. Розвиває емпатію. Вивчення філософських концепцій про людину, суспільство та цінності допомагає краще розуміти мотивації та потреби інших людей, що є основою ефективного управління.

3. Формує бачення. Філософія вчить бачити ширшу перспективу, допомагаючи майбутнім лідерам не просто реагувати на поточні проблеми, а формувати стратегічне бачення розвитку галузі.

Отже, у сучасному світі, що швидко змінюється, аграрна освіта не може обмежуватися лише технічною підготовкою. Вона має виховувати покоління лідерів, здатних до критичного мислення, етичної відповідальності та стратегічного бачення. Вивчення ОК «Філософія» є не просто додатковою дисципліною, а необхідною основою, що формує цілісну особистість, яка зможе успішно керувати майбутнім аграрного сектору, гармонійно поєднуючи технічні інновації з високими ціннісними орієнтирами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрущенко В., Лютий В. Філософія освіти: В. Андрущенко, В. Лютий // Енциклопедія освіти. – Акад. пед. наук України. – К.: Юрінком Інтер. – 2008. – С. 960–980.
2. Сопівник Р.В., Кушнір А.О. Виховання краси вчинку студентів аграрних закладів вищої освіти. URL. <https://dglb.nubip.edu.ua/server/api/core/bitstreams/bec10b15-856e-46c4-a62b-e6296e16cc3f/content>

УДК 378:657:35.073.53

ДУБІНІНА М.В., д-р екон. наук, **ЧЕБАН Ю.Ю.**, канд. екон. наук

Миколаївський національний аграрний університет

dubinina@mnau.edu.ua, Cheban200180@ukr.net

ОСВІТНІ ІННОВАЦІЇ У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ З ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ: КОМПЕТЕНЦІЇ З ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ

Розглянуто інтеграцію компонент із публічних закупівель до освітніх програм з обліку і оподаткування як важливий напрям модернізації економічної освіти. Проаналізовано результати впровадження відповідних дисциплін у МНАУ та їх вплив на формування професійних компетентностей здобувачів. Обґрунтовано значення співпраці зі стейкхолдерами й розвитку неформальної освіти для підвищення ефективності підготовки фахівців.

Ключові слова: публічні закупівлі; професіоналізація; освітні програми; облік і оподаткування; компетентності здобувачів.

DUBININA M., doctor of economic sciences, **CHEBAN Y.**, candidate of economic sciences
Mykolaiv National Agrarian University

EDUCATIONAL INNOVATIONS IN TRAINING SPECIALISTS IN ACCOUNTING AND TAXATION: PUBLIC PROCUREMENT COMPETENCIES

The paper examines the integration of public procurement components into accounting and taxation educational programs as an essential direction for modernizing economic education. The results of implementing relevant courses at Mykolaiv National Agrarian University and their impact on the formation of students' professional competencies are analyzed. The importance of stakeholder cooperation and the development of non-formal education for enhancing the effectiveness of specialist training is substantiated.

Keywords: public procurement; professionalization; educational programs; accounting and taxation; students' competencies.

Актуальність теми зумовлена посиленням ролі публічних закупівель як інструменту економічного розвитку та прозорого управління. Інтеграція України до європейського простору вимагає підготовки фахівців, здатних організовувати й аналізувати закупівлі, здійснювати контроль та ініціювати вдосконалення процедур.

Мета роботи – обґрунтування підходів до модернізації програм зі спеціальності «Облік і оподаткування» шляхом інтеграції компонент із публічних закупівель та оцінка їх впливу на формування професійних компетентностей здобувачів.

Сфера публічних закупівель в Україні розвивається динамічно, залучаючи замовників, постачальників, контролюючі органи та громадськість [1]. Це потребує міждисциплінарних знань – правових, фінансових, аналітичних, управлінських – і командної взаємодії різних фахівців.

Останні роки засвідчили перехід від юридичного до економічного вектора підготовки кадрів. Освітні програми з обліку й оподаткування формують розуміння фінансових потоків, бюджетних обмежень і економічної ефективності, що важливо для якісного прийняття закупівельних рішень.

У МНАУ впроваджено дисципліни «Публічні закупівлі», «Регулювання і контроль у сфері публічних закупівель», вибіркові курси з обліково-аналітичних інструментів і європейських практик закупівель [3]. Це сприяє формуванню системного бачення – від підготовки тендерної документації до аналізу результатів виконання контрактів.

Широко застосовуються інтерактивні методи: кейс-стаді, рольові ігри, моделювання тендерів, що розвиває критичне мислення і навички ухвалення рішень.

поведінки у маркетингу медичного страхування.....	153
Чукіна І.В. Управління логістичними процесами в умовах цифрової економіки: виклики, перспективи та конкурентні переваги.....	154

Панель № 3 НАПРЯМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Димань Т.М. Кліматична освіта як елемент екологізації освітнього процесу в контексті вимог європейського зеленого курсу.....	157
Гриневич Н.Є. Digital transformation and application of internet of things in aquaculture...	158
Боньковський О.А. Інтернаціоналізація як стратегічний пріоритет розвитку вищої освіти.....	160
Карпук Л.М. Перспективи впровадження у БНАУ результатів навчання за програмою підготовки академічних лідерів.....	161
Ковальчук І.В. Освітня екосистема майбутнього: інтеграція науки, освіти та суспільного впливу.....	163
Задорожна Р.П. Університетські стартапи як засіб розвитку інноваційного потенціалу молоді.....	165
Шепета С.В. Участь експертної ради роботодавців у моніторингу якості освітньо-професійної програми спеціальності 071 облік і оподаткування.....	167
Бондар О.С. Використання Big Data та AI для створення індивідуальних навчальних планів для студентів.....	169
Лук'яненко К.Є., Мельник А.Ю., Порошинська О.А., Шмаюн С.С., Вовкотруб Н.В., Козій В.І. Використання штучного інтелекту для оцінки поведінки службових собак.....	171
Плоха С.А. Штучний інтелект у молочному скотарстві: модернізація аграрної освіти....	173
Коваль О.С. Мультимедійний електронний посібник-інструмент освітнього процесу.....	175
Ігнатенко В.Д. Міжкультурна взаємодія у сучасній освіті.....	176
Юхименко П.І. Формування інтелектуальної ідентичності на основі вивчення національної наукової спадщини.....	177
Мельник В.О. Елементи дуальної освіти для здобувачів БНАУ.....	180
Хомчук О.П. Проектна діяльність в освітньому середовищі.....	181
Мельник Л.М. Філософія Аристотеля як основа для формування цілісного мислення сучасного студента.....	183
Грек І.М. Від технічних навичок до ціннісних орієнтирів: чому аграрна освіта потребує вивчення філософії для виховання покоління лідерів.....	184
Дубініна М.В., Чебан Ю.Ю. Освітні інновації у підготовці фахівців з обліку та оподаткування: компетенції з публічних закупівель.....	186
Гринчук Ю.С. Особливості розвитку стратегічного менеджменту в умовах сучасних викликів.....	187
Бровко Н.І. Роль громадськості у протидії корупції в освітній сфері як необхідна умова модернізації освітньої діяльності ЗВО.....	189
Настіна О.І. Законодавчі обмеження прав на земельну ділянку в умовах дії воєнного стану.....	191
Сімакова С.І., Клочко В.М. Окремі аспекти неформальної освіти у закладах вищої освіти в Україні.....	193
Столбецька С.Б. Професійно орієнтоване вивчення французької мови в аграрному університеті: сучасні підходи та виклики.....	195
Терещук М.М. Державна служба та аграрна освіта: практичні аспекти взаємодії....	196
Вихор М.В., Вихор В.М. Застосування методів управління змінами у системі менеджменту сучасних організацій.....	198
Грищенко І.В. Методичні засади формування професійної англомовної компетентності у студентів-біотехнологів.....	200